

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра інформаційних
технологій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Оптимізаційні методи і моделі»

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Спеціальність:	<u>075 «Маркетинг»</u>
Освітня програма:	<u>Маркетинг</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2025-2026 н.р., семестр 5</u>
Курс (рік навчання)	<u>3</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Сергій КОНЦЕБА
Профайл лектора	https://ekis.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/konceba-sergij-mihajlovich1.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	kaf_it@udau.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=774

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	Формування системи знань з методології та інструментарію побудови і використання різних типів економіко-математичних моделей для прийняття оптимальних рішень в умовах ринкової економіки.
Завдання курсу	Вивчення основних принципів та інструментарію постановки задач, побудови економіко-математичних моделей, методів їх розв'язування та аналізу з метою використання в економіці.
Компетентності	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
Програмні результати навчання	Р 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію. Р 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності. Р 9. Оцінювати ризики провадження маркетингової діяльності, встановлювати рівень невизначеності маркетингового середовища при прийнятті управлінських рішень.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / лабораторні)	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів) лб/ср
Модуль 1. Математичне програмування				
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади математичного програмування				
Тема 1. Методи математичного програмування	2/0	Коротка характеристика методів математичного програмування. Класифікація задач математичного програмування.		0/2
Змістовий модуль 2. Лінійне програмування				
Тема 1. Загальна задача лінійного програмування	2/2	Формулювання загальної задачі лінійного програмування (ЗЛП). Графічний метод розв'язання задач лінійного програмування. Основні теореми лінійного програмування.	Лабораторна робота №1. Графічний метод	3/0

Тема 2. Симплексний метод. М-задача	2/4	Алгоритм симплексного методу. Симплексний метод з використанням штучних невідомих або М-задача.	Лабораторна робота № 2, 3 Симплексний метод. М-задача.	4/3
Тема 3. Transport problem	2/2	Formulation and methods of building reference plans for transport tasks. Algorithm of the method of potentials for solving problems of the transport type.	Лабораторна робота № 4. Транспортна задача	3/0
Змістовий модуль 3. Двоїстість у лінійному програмуванні				
Тема 1. Двоїсті задачі лінійного програмування.	2/2	Двоїсті задачі лінійного програмування та їх властивості. Економіко-математичний аналіз з використанням властивостей двоїстих оцінок та коефіцієнтів структурних зрушень.	Лабораторна робота № 5. Двоїсті задачі лінійного програмування	3/0
Змістовий модуль 4. Цілочислове програмування				
Тема 1. Методи цілочислового програмування	2/4	Поняття про цілочислове програмування. Метод відтинання Гоморі та метод гілок і меж.	Лабораторна робота № 6. Методи цілочислового програмування.	3/0
Модульний контроль				12
Модуль 2. Дослідження операцій				
Змістовий модуль 5. Оптимізаційні економіко-математичні моделі підприємницької діяльності				
Тема 1. Економіко-математичного моделювання на базі ЗЗЛП	2/0	Поняття моделі і моделювання. Економіко-математичні моделі та їх класифікація. Економічна інтерпретація загальної задачі лінійного програмування. Основні етапи моделювання.		0/2
Тема 2. Моделювання виробничих систем в рослинництві	2/2	Економіко-математичні моделі кормовиробництва, доукомплектування складу і використання машинно-тракторного парку та використання (розподілу) добрив.	Лабораторна робота № 7 Моделювання виробничих систем в рослинництві.	4/0
Тема 3. Моделювання виробничих систем в тваринництві	4/2	Класифікація галузей сільськогосподарського підприємства при економіко-математичному моделюванні виробничих систем. Економіко-математична модель виробничої структури сільськогосподарського підприємства.	Лабораторна робота № 8. Моделювання виробничих систем в тваринництві	4/0
Тема 4. Моделювання виробництва і реалізації продукції	2/2	Класифікація галузей сільськогосподарського підприємства при економіко-математичному моделюванні виробничих систем. Економіко-математична модель виробничої структури сільськогосподарського підприємства.	Лабораторна робота № 9. Моделювання виробництва і реалізації продукції	4/0
Змістовий модуль 6. Оптимізаційні задачі управління запасами				
Тема 1. Детерміновані та стохастичні моделі управління запасами	2/2	Основні характеристики моделей управління запасами. Детерміновані та стохастичні моделі управління запасами.	Лабораторна робота № 10. Оптимізаційні задачі управління запасами	3/0
Змістовий модуль 7. Аналіз та управління ризиком в економіці				
Тема 1. Задачі теорії статистичних рішень	2/2	Основні поняття про моделі теорії ігор. Задачі теорії статистичних рішень.	Лабораторна робота № 11. Аналіз та управління ризиком в економіці	3/0
Змістовий модуль 8. Задачі та моделі заміни обладнання				
Тема 1. Моделювання заміни обладнання	2/2	Сутність задач заміни обладнання. Економіко-математична модель заміни обладнання.	Лабораторна робота № 12 Задачі та моделі заміни обладнання	3/0
Змістовий модуль 9. Багатокритеріальні задачі				
Тема 1. Методи багатокритеріальної	2/4	Характеристика багатокритеріальних оптимізаційних задач. Методи	Лабораторна робота № 13. Багатокрите-	3/0

оптимізації		багатокритеріальної оптимізації	ріальні задачі.	
Модульний контроль				14
Всього за 5 семестр	30/30			70
Підсумковий контроль				30
Всього за курс	30/30			100

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів (есе) та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумк овий тест (екза- мен)	Су- ма	
ЗМ 1	ЗМ 2			ЗМ 3	ЗМ 4	М 1	ЗМ 5				ЗМ 6	ЗМ 7	ЗМ 8	ЗМ 9	М 2			Раз ом
T1	T1	T2	T3	T1	T1		T1	T2	T3	T4	T1	T1	T1	T1				
2	3	4	3	3	3	12	2	4	4	4	3	3	3	3	14	70	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

- Волонтир Л.О, Потапова Н.А., Ушкаленко І.М., Чіков І.А. Оптимізаційні методи та моделі в підприємницькій діяльності: навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ, 2020. 404 с.
- Оптимізаційні методи та моделі: навчальний посібник / В.М. Ільман, Т.Ф. Михайлова, С.П. Самойлов, Л.О. Панік. Дніпровський нац. університет залізничного транспорту. Дніпро: ТОВ «Дріант», 2020. 240 с.
- Григорків В.С., Григорків М.В. Оптимізаційні методи та моделі : підручник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 400 с.
- Вітлінський В. В., Терещенко Т. О., Савіна С. С. Економіко-математичні методи та моделі: оптимізація : навч.

посібник. К.:КНЕУ, 2016. 303 с.

5. Білоусова С.В., Ковальчук Т.В. Економіко-математичне моделювання: компендіум і практикум : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 524 с.

6. Вовк В.М., Зомчак Л.М. Оптимізаційні методи і моделі : навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 360 с.

7. Валяшек В.Б. Оптимізаційні методи та моделі : навчальний посібник з курсу для спеціальностей «Облік і аудит», «Фінанси і кредит», «Маркетинг», «Економічна кібернетика» / Кривень В.А., Валяшек В.Б., Цимбалюк Л.І., Козбур Г.В. Тернопіль : видавництво ТНТУ, 2015. 83 с.

Допоміжна

1. Березовський В.Є. Дослідження операцій. Практичний курс; навч. посіб. / В.Є. Березовський, М.М. Гузій, В.М. Дякон, Л.Є. Ковальов, М.О. Медведєва. Умань: видавництво «Сочінський». 2011. 238 с.

2. Бех О.В., Городня Т.А., Щербак А.Ф. Математичне програмування: навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2007. 200 с.

3. Дякон В.М., Ковальов Л.Є. Математичне програмування: навчальний посібник. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 500 с.

4. Івченко І.Ю. Математичне програмування: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.